

Поперечна Г. М.
доктор філософії (право), доцент,
доцент кафедри міжнародного права
та міграційної політики,
Західноукраїнський національний університет

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОСТАЧАЛЬНИКА ЗА ПОРУШЕННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ОБІГУ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ В АКТАХ ЄС

Підписавши угоду про асоціацію, Україна визнала важливість наближення чинного законодавства до права ЄС та взяла на себе зобов'язання забезпечити поступове приведення свого законодавства у відповідність до *acquis* ЄС.

Враховуючи наведене, перед національним законодавцем постає складне завдання – розробити та запровадити ефективні уніфіковані регулятивні норми для цифрового ринку, на якому здійснюється обіг нематеріальних товарів та послуг. Одним із ключових етапів приведення українського законодавства до *acquis* ЄС у сфері обігу цифрового контенту є ґрунтовний аналіз норм, що закріплюють відповідальність сторін у випадку невиконання чи неналежного виконання ними договірних зобов'язань.

Правову характеристику відповідальності сторін за досліджуваними договорами вважаємо за необхідне розпочати із аналізу відповідальності постачальника. Так, згідно з ст. 10 проекту Директиви 2015/0287 про договори постачання цифрового контенту, постачальник відповідає за:

- невиконання зобов'язання із постачання товарів і послуг, що виступають цифровим контентом;
- будь-яку невідповідність цифрового контенту умовам договору, що існує в момент його отримання;
- у випадку, якщо згідно з умовами договору цифровий контент повинен надаватись одержувачу протягом певного періоду – за кожен невідповідність цифрового контенту умовам договору протягом усього часу його постачання.

Норми Директиви 2019/770 про договори постачання цифрового контенту та цифрових послуг закріплюють широкий підхід до визначення відповідальності постачальника. Так, згідно з положеннями ст. 11, враховуючи ст. 5, постачальник цифрового контенту відповідає за невиконання власного зобов'язання у випадку неотримання на персональний технічний пристрій одержувачем або платформою, вказаною одержувачем в умовах договору, цифрового контенту.

Розкриваючи зміст невиконання зобов'язання із постачання цифрового контенту, варто наголосити, що європейський законодавець для характеристики цього інституту використовує термін «*failure to supply*», під яким розуміє повне невиконання зобов'язань постачальника за умовами договору, наслідком якого є неотримання цифрового контенту одержувачем, або постачання цифрового контенту іншій особі, яка не є стороною договору, та не вказана одержувачем як уповноважена на отримання цифрового контенту третя особа.

У контексті аналізу порушення договірних зобов'язань постачальником

цифрового контенту необхідно з'ясувати правові наслідки передання цифрових даних, інших ніж передбачені умовами договору. Наприклад, замість надання програмного забезпечення версії 2022 року, одержувачу передано версію 2018 року, або при завантаженні відео-файлу на платформі, що уможлиблює доступ до перегляду фільмів, він надається до аудіовізуального твору, іншого ніж зазначено одержувачем. Відповідно до ст. 6 Директиви 2019/770 про договори постачання цифрового контенту та цифрових послуг на постачальника покладається обов'язок передати одержувачу цифровий контент, визначений умовами договору. Переданий цифровий контент є належної якості, якщо відповідає об'єктивним та суб'єктивним критеріям відповідності, закріпленим ст. 7, 8 Директиви 2019/770 про договори постачання цифрового контенту та цифрових послуг. Додатково зазначена директива містить критерій відповідності цифрового контенту – критерій інтегральності, який обумовлює відповідальність постачальника за несумісність цифрового контенту із апаратним чи програмним забезпеченням одержувача, що унеможлиблює включення цифрових даних до такого забезпечення, та їх використання відповідно до умов договору. При цьому, постачальник відповідає за порушення критерію інтегральності, що привело до невідповідності цифрового контенту умовам договору у випадку: а) якщо сумісність програмного та апаратного забезпечення одержувача та цифрового контенту, котрий постачається на підставі укладеного договору забезпечується постачальником, або під його відповідальність; б) якщо цифровий контент було інстальовано одержувачем, відповідно до наданих постачальником інструкцій, а несумісність цифрового контенту із апаратним чи програмним забезпеченням, спричинена помилками у інструкції. Враховуючи те, що у наведеному прикладі постачальником все-таки було передано цифрові дані одержувачу, європейський законодавець відносить таке постачання до неналежного виконання зобов'язання, з огляду на невідповідність цифрового контенту об'єктивним вимогам договору.

Передання цифрового контенту, що повністю не відповідає умовам договору варто охарактеризувати як невиконання зобов'язання постачальника, адже, одержаний цифровий контент містить істотний недолік, унеможлиблюючий його використання відповідно до цілей одержувача. У цьому випадку, вважаємо доцільним надати одержувачу право вимагати постачання цифрового контенту належної якості у визначений строк, або відмовитись від договору.

Положення нової Директиви 2019/770 про договори постачання цифрового контенту та цифрових послуг чітко визначають правові наслідки невиконання постачальником своїх договірних зобов'язань. Так, відповідно до ст. 13 одержувач цифрового контенту має право звернутись до постачальника з вимогою надати цифровий контент, якщо після укладення договору цього відразу не відбулось. У випадку відмови постачальника передати визначений цифровий контент негайно після звернення, або у строк узгоджений сторонами додатково, одержувач має право розірвати договір. Зазначену правомочність одержувач реалізовує без необхідності вчинення додаткових попередніх дій, якщо про неможливість виконання власного зобов'язання повідомляє сам постачальник, або вона впливає із додаткових обставин.

Ще однією передумовою розірвання договору одержувачем без

попереднього звернення до постачальника є погодження сторонами терміну постачання цифрового контенту, або будь-яке інше повідомлення постачальника перед, або в момент укладення договору, про те, що отримання цифрового контенту у визначений термін має істотне значення для одержувача. При цьому, для розірвання договору, одержувач, згідно зі положеннями ст. 15 Директиви 2019/770 про договори постачання цифрового контенту та цифрових послуг, повинен надіслати постачальнику повідомлення про відмову від договору. Одержавши його, постачальник зобов'язується повернути сплачену за умовами договору ціну. Варто наголосити, що у випадку укладення строкової угоди, на підставі якої здійснювалось постачання цифрового контенту протягом визначеного періоду, на постачальника покладається обов'язок повернути одержувачу суму грошових коштів пропорційну кількості недоотриманого цифрового контенту.

Національне законодавство у сфері обігу нематеріальними даними переживає епоху становлення. Саме тому, першочерговим завданням національної доктрини є розроблення ефективних норм регулювання цифрового ринку. Варто наголосити, що євроінтеграційний курс України має безпосередній вплив на вектор розвитку національного законодавства, його формування у світлі адаптації із чинними положеннями як первинного, так і вторинного права ЄС.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and the Council of 20 May 2019 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0770&from=EN>

2. Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content COM/2015/0634 final - 2015/0287 (COD). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52015PC0634>

dr Joanna Słyszewska
Faculty of Law and Administration
University of Warmia and Mazury in Olsztyn

EFEKTYWNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W KSZTAŁTOWANIU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Pomimo osiągnięcia znacznego postępu w dziedzinie cyfryzacji społeczeństwa i gospodarki oraz odnotowanych postępów w takich obszarach, jak łączność, kapitał ludzki i wykorzystanie Internetu, Polska nadal należy do państw „pozostających w tyle” w stosunku do pozostałych państw Unii Europejskiej [3, p. 105]. Rozwój społeczeństwa informacyjnego wymaga wieloaspektowych, skoordynowanych działań i współpracy sektora publicznego, prywatnego oraz organizacji pozarządowych. Brak spójnego planu oraz niewystarczająca współpraca między wymienionymi sektorami powoduje ogólne spowolnienie i niską efektywność tych działań.